

OBJAVIO LIST UDRUŽENJA I POŠTOVALACA VUČIJAKA
Godina 1999., brojevi lista "VUČIJAK" 1, 2, 3, 4 i 5.

IZ DNEVNIKA JEDNOG PRIPADNIKA HVO

Nova 1992.godina tek što je proslavljena nije ličila nekako na one predhodne. Vladala je neka atmosfera straha, zebnje šta će se dogoditi svakog narednog jutra. U Posavini je sve mirisalo na rat, koji je trebao da eksplodira kao balon i proširi dalje. Mnogima nije bilo jasno šta se to događa. Ipak ubrzo će se saznati teška sudbina godine 1992. Rat je postao stvarnost, a zvjerstva, progoni, ubijanja su započela i bez otvorenih sukoba. Situacija se do te mjere pogršavala da mir nije bilo moguće uspostaviti. Nacionalna netrpeljivost je bila na vrhuncu. Svak je vukao za sebe i svojoj naciji. U tom metežu i kako se to kaže kad se ne zna "Ko pije, a ko plaća" počela je da vlada totalna anarhija i bezvlašće, a narodi će na kraju platiti visoku cijenu nečije neodgovorne igre politikom. Za jedno vrijeme sve će stati, a ljudski život će imati najmanju cijenu, čak je jedan metak bio je skuplji od mnogih ljudskih života.

Prvi ratni sukobi na prostoru Posavine, desio se pokoljem u naselju Sijekovac u Bosanskom Brodu, a zatim redom Kostreš, logori u Derventi, Brodu, Odžaku, pokolj na Đurđevdan u selu Ritešić. I uvijek se iznova postavlja pitanje ko je prvi potegao... obarač, zamahnuo i kovitlao oštricom kame i noža? Tema o kojoj se vode rasprave na najvišim nivoima i svi ispadaju pravednici i bezgrešnici. Ipak, ko pročita sadržaj ovog dnevnika saznaće mnogo o tome ko je napadao i kud je smijerao, a ko se branio od pokolja i pogroma. Nema ko o tome da govori i svjedoči bolje od pojedinih učesnika i aktera u ratu.

Ratni dnevnik jednog pripadnika HVO iz Modrana kod Dervente, govori o tim događajima kako su i na koji način se odvijali iz ugla jednog moglo bi se reći nepristrasnog Hrvata. Dnevnik je dokument koji svjedoči o istini i događajima koji su se desili i dešavali. Zahvaljujući Bori Maksimović iz Doboja cjelokupan izvod je objavljen u listu "Vučijak" u brojevima 1-5. Uz njegovu saglasnost samo prenosimo dio istine jednog pripadnika HVO pod pseudonimom "Sovča"

O čemu to pripadnik HVO "Sovča" govori.....?

"Sovča" je pseudonim pripadnika 3.bojne 103. (derventske) brigade HVO. On je vodio svoje zapise u dnevniku pod nazivom "Zapisi iz života" od 20. aprila 1989. do 21. juna 1992. godine. Ovo su najglavniji detalji njegovog dnevnika.

Ostalo je zagonetno i čudno, zašto je "Sovča" ostavio svoj dnevnik na stolu, gdje je radio da bi ga neko sa druge strane pronašao. Koga se više plašio za ono što je kao istinu zapisao, svojih, ili je bio iskren pa ostavio dokument o tome da se zna istina, koju i on sam nije želio da takva bude?

MODRAN, 8. OŽUJKA 1992. GODINE

Autor ovih "Zapisa iz života" je bio matičar u tadašnjem Mjesnom uredu Modran.

"Taj referendum za jedinstvenu BiH... to glasovanje je bilo obična pišurija. Pišem koga hoćeš u spisak, raja nema pojma zašto glasa. Srbi nisu izašli na to glasovanje, dogovori za BiH su još u toku, tako da vlada pravi metež u vezi stanja u našoj Bosni. Upravo danas su pregovori u Briselu između tri predstvanika nacionalnih stranaka u BiH. Najvjerovatnije da nam predstoji kantonizacija, to jest dijeljenje naše Bosne na "komadiće"-hrvatske, srpske i muslimanske. Kako će to sve ići sam dragi Bog zna. Iako tu ima nekih pravih stvari, ipak plašim se da će ti debeli od vođa zabrljati stvar i da od tih "bosanskih kantona" neće biti ništa, osim "bosanskog zapada", tj. udri svako na svakoga pa šta bude. Ne daj, Bože toga!

Stanje u ovom našem distriktu je dosta povoljno.

(odnosi se na opštinu Derventa.-dodao priređivač)

Nitko još nije gladan,žedan,napadnut,"ugrožen" i sl.,ali da je mnoštvo oružja i oruđa u rukama raje,to je noturni fakt.Toga se bojim najviše.

Svatko ti danas ima šmajser,municija se razmjenjuje kao devize i dinari,svatko ti je pravi "Rambo" i slične stvari.

29.3.1992.

...Druga važna (ili možda najvažnija) stavr je stanje kod nas.U prošlom tjednu došlo je do opće blokade naše općine od strane HDZ-ea i hrvatskog naroda.Bilo je nekako čudno osjećati tu tišinu u četvrtak kada je naprosto sve bilo blokirano i niti muha nije mogla proći.To je bilo vrijeme bezvlašća,kada dražava jednostavno na koljenima prepušta svu vlast u ruke rulje,to jest ovoga puta u ruke naše raje.Šta se sve činilo na tim barikadama kod "Spomenika" i na Živinicama ostaće u sjećanju onih koji su to morali (nažalost) iskusiti.Još jednom se pokazalo da kada država pusti zakon u ruke rulje da je to jezivo i da je svaka anarhija naprosto zlo gore od najgoreg zakona!Nama Hrvatima to ne može biti na čast,jer ako četnici rade to onda smo im ravni!

...Barikade na "Spomeniku",maltertiranje Srba,sve to može prijeći u otvoreni sukob,a onda nema povratka natrag,Daj, Bože,da do toga ne dođe!

Sam ne znam što bih moagao učiniti da toga ne dođe.Kad vidim ko sve vodi tu politiku,onda mi se smuču.Ali,baš to što ja i drugi slični meni nećemo da se angažiramo,tj.stojimo po strani,to može biti opasno.Preпустiti politiku u ruke klipana i manggupa može biti i te kako opasno u ovom trenutku.

12.travnja 1992.godine.

...Što mogu,nekako mi sva ta obrana izgleda smiješna i tragikomična!Djeluje mi tako neorganizovano,kao ne znaju šta hoće u ovom zaista opasnom času!Jer neki su u rovovima svaku noć,drugi su mirne duše otišli u Zagreb ili inače u Hrvatsku,treći su u inozemstvu,a ostali djeluju kao da to nisu njihova posla!

Sve mi to čudno zgleda!Počelo je sa tim barikadama kada su "čuda" činili tamo.Sada su obučeni kao razni čuveni Garibaldi,Če Gevara ili ti ne znamtko još. Ne priznaju nikakavu komandu,rade na svoju ruku.Zapravo kad ih gledam imam dojam da se radi o tragičnim oslobodiocima,poslednjim mohikancima naše hrvatske nacije,ili običnoj bandi drumskih razbojnika!Nakako su mi i jedno i drugo od ovoga zajedno!

26.travnja 1992.

...Mnogi ljudi su otišli,zapravo više od polovine rulje je zbrisalo preko Save u Hrvatsku.Ja sam smatrao da je to nepotrebno,da pravoga rata neće biti,ali grdno sam se prevario.Ta zlokobna pošast nije nas mimoišla.Kad sam u ponedjeljak razgovarao sa Anom telefonom nisam dovoljno shvatio ono da trebam biti pametan i zbrisati,jer u ovom ratu sudjeluju samo luđaci,poluidioti,kreteni,lopovi,zlikovci,pljačkaši i pošteni ljudi koji su priiljeni na ovo ludilo koje im je naprosto nametnuto.

3.svibnja 1992.

Nakon saznanja da je Derventa"pala" u naše ruke (26.4.) i minobacačkih uznemiravanja to nedeljno popodne,došla je mirna večer.

Kad izbrojim sve skupa do sada se nekako da izdražati ovaj rat,mada me najviše brine i izazaiva u meni strah,psihozu,kako će se to dalje odvijati.Nakako dojam da smo "opkoljeni sa svih strana" me najviše brine.Velike su nepravde učinjene u Derventi prilikom "čišćenja"

grada tako da je osveta Srba stalna prijatnija. **Istina, jake snage su došle iz Hrvatske** i to nam daje snagu da ćemo izdržati do kraja sve ove ratne nedaće.

Ima mnogo vojske iz Hrvatske ovdje u Modranu. Svaki dan se dva puta dijeli doručak i ručak, tj. objedi koji mi, rulja, snosimo. Ima tu svega i svačega. Svakakavih auta, svakavih kapa, oznaka i rulje. Sve to rat nosi sa sobom, samo da se to završi na dobro.

-nastavak

NEKA ONI IDU U MATERINU!

"...DO OVOG RATA DOVELI SU I MNOGI NAŠI SVOJIM SULUDIM IDEJAMA O DIJELENJU BOSNE I OŽIVLJAVANJA USTAŠA, "ČUDESIMA" NA BARIKADAMA..."

"...PA, GOSPODO ZAMIJESILI STE KOLAČ, IZVOLITE GA POJESTI ZAJEDNO SA VAŠIM NEPRIJATELJIMA SRBIMA..."

"...PONAŠANJE OVE RULJE ...JE NEMINOVNO DOVELO DO OVAKVOG "PRLJAVOG" OBRAČUNA GDJE SE NE SAMO RUŠI, VEĆ KOLJE, SILUJE, UBIJA..."

MODRAN, 10. svibnja 1992.

Sati je pola šest navečer, nedelja 10. svibnja ove ratne 1992. godine, nitkoga nema na cesti niti vani. Sve se povuklo u kuće što od kiše, što (još više od minobacačkih napada na naš centar Lupljanicu.

Da počelo je oko jedan sat danas kada su pale prve mine... Dakle, rat se nastavlja svom žestinom... svuda gdje se vodi ovaj "prljavi" i besmisleni rat, rat za naciju, vjeru, tlo i krv!? Da, to je istina. Nisam do sada, do ovih dana, u cijelosti shvatio mnoge opomene i analize ovih sukoba ranije u Hrvatskoj - da to nije nikakav "viteški rat", rat dviju vojski, već krvavi, besmisleni rat za prevlast nacije, vjere i tla kojega dijelimo (i kojeg ćemo morati dijeliti opet) već stoljećima zajedno!

No, pokušajmo opet kratko kronološkim redom od zadnjeg pisanja, tj. od prošle nedelje zapisati šta se desilo. Povremeno minobacački napadi nastavljali su se do danas, istina nešto promijenjenim ritmom i tempom, kao i ciljem. Gotovo sam "uferčio" kako neprijatelj djeluje. Par projektila baci, "prošara" po selu, a onda udara na borbenu liniju na Dažnici i u Lupljanici. **Istina, primjetio sam da rijetko baca projekte po nama ovdje; uglavnom padaju bliže borbenoj liniji ili fula i baca gro mina preko pruge na Strikinu njivu ili tu negdje.** Sam dragi Bog nas je sačuvao da većina tih mina nije pala i na nas ili neposredno oko nas. Bilo bi zaista neizdržljivo!

Da li to gedže stvarno fulaju, ili neće namjerno da gađaju ovu naseljenu stranu (što im baš ne bi bilo teško) sam ne znam, ali ostaje činjenica i to zaista čudna koncidencija da smo mi, iako tako blizu borbene linije i samog centra Lupljanice, nekako mala "oaza" gdje do sada nije pao (izuzev kuće Jure Vrdoljaka i par mina ranije bačenih) niti jedan projektil u krug dvjesto do tristo metara zračne linije, ni jedan projektil (nedaj bože) opasan po život!

No, pored stalne opasnosti od projektila, naročito noću kada ne mogu zaspati od brige kada će mini doletjeti, drugo zlo koje me muči je prešutni prijekor (a od sinoć i jasno izrečen) zašto se u nešto ne uključim!?

Sinoć sam bio kod daidže Mate, ja i Pejo Čalušin, i Mijo Antukin mi je to glasno (uz Milinčinu asistenciju i daidže Mate) prebacio. Vjerujte, ja se bih rado uključio u neku "konstruktivnu" djelatnost, ali gdje? Da idem na položaje, tj. rovove, jednostavno za to nisam i neću da idem tamo! Da radim u kuhinji koja se nalazi kod ive Pećurine, pa ima ih sasvim dovoljno, a da "odam cestom" sa starcima i držim nekakavu stražu, to nema nikakvog

smisla. Moje mogućnosti su u domeni organizaciono-tehničkih poslova koji su itekako potrebni u ovo vrijeme. No, zato kao da niko nema sluha ili to jednostavno ne treba. Ja držim da mnogo mogu pomoći tu i čekam od Kriznog štaba, od Josipa Ivančića da me zaduži, ali oni kao da očekuju da ja sam pitam šta mogu učiniti za njih? Nije pitanje nikakvog ponosa, već jednostavno ne znam sada u čemu im mogu pomoći, a oni kao da su zaboravili na mene!

Teško mi je to palo što mi je Mijica rekao, ali da kažem nešto: 25. travnja sam razmišljao i donio odluku neka oni idu u...materinu, svi glede mene. Ako hoće da nešto radim (i ako im trebam) ja ću sve izvršiti bez pogovora, a ako im ne trebam glede tih poslova, onda nikome ništa. Učinio sam mnogo za ovaj narod i (nadam se) učinit ću još i više kada prestane ovaj rat, ali da ovi poluidioti manipuliraju sa mnom, e to neće! Do ovoga rata doveli su Srbi (ne svi, hvala dragom Bogu), ali (nažalost) i mnogi naši svojim suludim idejama o dijeljenju Bosne i oživljavanju ustaštva, "čudesima" na barikadama i sl. Pa, gospodo, zamijesli ste kolač, izvolite ga i i pojedite zajedno sa vašim neprijateljima Srbima, koji sada guraju na sve vitalne objekte. Inače užasno sam ljut na vinovnike ovog rata. Otprije sam svjestan činjenice da se "otelo" kontroli razuma ponašanja ove rulje i zato je neminovno dovelo do ovakvog "prljavog" obračuna gdje se ne samo ruši, već i kolje, siluje, ubija i šta se sve ne čini! Bože sačuvaj!

Da kažem još i to da je Plehan bombardiran u srijedu 8.5. i to čitav dan, što avionima, što topom iz Velike Sočanice koji mi je sve živce istrkao. No, kako doznajem, niti jedan projektil nije izravano pogodio crkvu. Hvala dragom Bogu! Eto, to je sve. Do naredne nedjelje očekujem da ćemo svi biti još bliže kraju ovog besmisla.

Modran, 17. svibnja 1992.

Nakon napornog dana, smiren, hoću da zabilježim nešto od svih ovih strahota i posljedica rata u svoje "Zapise iz života" da ubuduće imama o čemu (doista) čitati i sjećati se. Pa da počnem redom, kronološki od prošle nedjelje:

U ponedjeljak je došao Željko, moj kolega i obavijestio me da startam sa poslovima matičara u općini i da važe "ratni" propisi. Nije mi se to baš dopalo (ići u Derventu raditi, nositi ratnu uniformu, pištolj i sl.), ali bio sam nekako i sretan da mi više ne mogu ovi **sranjci** prigovarati. No, u utorak je bio užasan napad na Derventu i nisam mogao otići, iako sam imao namjeru. Ustvari, da je Franjo "Zec" ranije došao po mene vjerovatno bih otišao u općinu. Čujem da je zgrada općine bila pogođena sa nekoliko razornih granata i da gori krov. Šta je sada s tim, nemam pojama, a volio bih znati što se tamo dešava, jer u Derventu nisam bio od Vel. četvrtka, dakle od (za mene) službenog početka rata.

U utorak je došao Ivan Arambašić i Kurjo Ivica po mene da dođem obavezno u zapovjedništvo kod Joze Matina i da tamo "ponesem mašinu i papire" i da mi je to jasno!, kako je rekao Arambašić. Nije mi se dopao ton niti nastup tih "ratnih zapovjednika", ali sam, ipak u srijedu otišao i tamo ubrzo vidio što je moj "ratni zadatak". Ja trebam biti (po njima moram) administrator, bolje rečeno piskaralo na stroju za razne potrebe 3. bojne, kako se zove ova "moja" ratna jedinica. Znam da moram "nešto doprinijeti" za ovaj "oslobodilački" rat, ali način sa kojim se Vlado Ivančić ophodi sa mnom i neki drugi, kao i moj inferioran položaj u ovom ratu i poslu nikako mi ne odgovara, no moram ponešto i "progutati", jer za cilj koji sigurno ima opravdanja, a to je da mi nitko "poslije" ne može prigovoriti, niti mojima, u vezi "oslobođenja". Zato, kažem sebi, pored snalaženja nastoj da neke "gorke" trenutke jednostavno progutaš bez kapljice vode, onako "na suho"!

...Što se tiče neprijateljske aktivnosti ona je nešto manja od zadnjeg pisanja. Mogao bih na prste nabrojati kada je bilo minobacačkih napada, a i oni nisu bili opasni, ma da "kidaju" živce, naročito kada treba zaspati po noći. Kao da se osjeća početak skorog kraja ovog ludila i besmisla u kome se nalazimo i mi koji nismo ničim izazvali ovaj suludi pokolj i mržnju...i samo mržnju.

...Sada nas najviše brine stanje u Doboju i šta je sa Ilijom, Perkanom i ostalima. Držim da su u podrumu svoje zgrade da se ne smiju živi javljati, **ali što će biti kada dođe do velikih bitki za Doboju; ne smijem o tome ni misliti.** Najviše strahujemo od odmazde četnika kada bude bitka za Doboju... Ovaj križni put, ova "Kalvarija" koju prolazimo i mi ovdje i oni u Zagrebu, a najviše oni u Doboju, neka bude Bogu na hvala i slavu, a nama na još više međusobno povezivanje i ljubav.

...Otvorio sam prvi mjesni ured u svojoj sobi. Rulja dolazi po razna dokumenta, pa čak imam i jedno vjenčanje najavljeno. U ovakvom stanju na svoju ruku radim neka dokumenta, ali tako mora biti, sad skupljam bodove, jer sada se pamti šta kome učiniš!

-nastavak

KADA PADNU PODNOVLJE I KALENDEROVCI BIĆE KRAJ RATA

"OVDJE SU "SVI" UVJERENI DA JE OVO (VEĆ SADA) HRVATSKA DRŽAVA."

"OVAJ RAT JE BESMISLEN, NEPOTREBAN, KRVAV, I RAZARAJUĆI A SUTRA ČEMO MORATI ŽIVJETI ZAJEDNO PA MAKAR SA "ONO SRBA" ŠTO NE BUDE UBIJENO U ODMAZDAMA!?"

"NAŠI "ČINE ČUDESA" KADA SE DOČEPAJU NJIH."

Modran, 24.05.1992.

...Protekli tjedan nije naročito značajan, jer su svi dani "isti" izuzev četvrtka kada se najviše pucalo od početka rata. Kažem, nisu značajni, jer rat je i svaki dan sličan onom predhodnom i svaki je podjednako težak i opasan. Radim i dalje u zapovijedništvu, samo sada nemam puno posla. Uglavnom se svodi na pisanje izvještaja o stanju na našoj fronti. Mada nemam puno posla, ipak mi to sve ide na živce i jedva čekam kraj ovomu. Ne podnosim te njuške, tu atmosferu, ne snalazim se tamo i osjećam se nekako poniženim i uvrijeđenim u tom poslu. Kao da sam ja tamo beznačajan (obično kucalo kako netko reče), a oni su svi "borci" za novi poredak. No, ne smijem biti previše osjetljiv. Poslati sve u materinu i mirno i staloženo svakodnevno odraditi svoj dio i baviti se nečim zanimljivim, ako se ikako dade.

...Smatram da se da uvijek preko dana pročitati po nešto, tako da se na čas udaljim od svega ovoga ludila i besmisla.

Zdravlje mi je ponovo nešto lošije. Stomak me boli već dva – tri dana. Gastritis je "proradio". Moram se paziti samo živciranja, a kako da se ne živciram kada ne mogu smisliti da moram kod Joze Matina svaki dan pa makar to bilo na kratko. Druga stvar, treba leći u krevet, a čuješ kako su mine ispaljene i strahuješ gdje će pasti! Ma da imam dovoljno vremena za spavanje, ali ne spavam po cijelu noć od pucnjave. Što znam? Kad se zapuca meci fijuču na sve strane i samo gledaš kako će zviznuti u kuću ili tu negdje. U prošli četvrtak bilo je takve pucnjave kakave nisam u životu čuo. U nekoliko navrata preko dana "deru" mitraljezi, a navečer oko deset sati otvorila se tako žestoka vatra da nisam smio prstom mrdnuti iz verande, jer su meci padali na sve strane.

U prošlom tjednu radio sam na poljoprivredi, išao na dužnost i navečer rano spavanje. Ništa značajno, osim rata, i samo prokletog rata. Sad se vode borbe za Podnovlje i Kalenderovce. Kad to padne, mislim da će (praktički) biti ovdje kraj rata. Nema u Sočanici većih snaga niti oružja. Njihov top se ne čuje već više od petnaest dana... Minobacači, istina, gađaju svaki dan, ali uglavnom liniju fronte, tako da smo mi za sada pošteđeni većih razaranja i opasnosti po život.

No, to ne znači da ne vreba svaki čas opasnost. Da je tomu tako uvjeravam se i sam svakodnevno. Čuješ ovdje poginuo ovaj, onđe onaj, sve od granata, vrlo malo od metaka, jer se rulja čuva što u rovovima, što u zgradama. Valjda će i ovome doći kraj. Kad pišem o tome željnom kraju rata, moram reći da sam u nedoumici kako će izgledati država nakon svega ovoga? Rat je, a poslije rata važi zakoni pobjednika. **S obzirom da su Srbi sigurni gubitnici u ovome jezivom ratu i da im prijete velika odmazda, kako će onda biti organizirana vlast u BiH,** čija će biti općina, da li ću ja (uopće) više raditi u općini i u Mjesnom uredu?! O tomu nisam ni sada mislio, ali kako se bliži kraj, tako mi se čini da se bliži i sve veća zavrzlama oko vlasti i poslije rata.

Ovdje su "svi" uvjereni da je ovo (već sada) hrvatska država, da vrijedi hrvatski dinar, pa čak i ustroj hrvatske države! Malko su uranili stim, jer rat još nije gotov, a ni balije neće tako lako dati "svoje Bosne". Inače, ne sviđa mi se sve to (oko rata). U prvom redu to je osveta! Osvete ima i to je ono najgore što me ponižava kao Hrvata, jer to čine "naši oslobodioci". Vidio sam neki dan namještaj koji su dovezli sa Gakovca Majto i drugi. Njihovo ismijavanje albumu slika koji su donijeli, slika moga kolege Boška, matičara iz Osinje, slika dviju cura u minicama, kćerki od vlasnika kuće, sve me to nekako pogodilo i izaziva mučnine i opravdava da sam ja (na žalost) i ovaj put bio u pravu. **Ovaj rat je besmislen, nepotreban, krvav, i razarajući, a sutra ćemo morati živjeti zajedno pa makar sa "ono Srba" što ne bude ubijeno u odmazdama!? Nema tu "čistog pobjednika", nema tu nekkave velike pravde, jer i naši "čine čudesa" kad se dočepaju njih".** Zašto to? Srbi su zaslužili "gotovo sve", ali ne i svi Srbi! Čemu paliti kuće na Gakovcu Srba za koje se ne zna da li su učestvovali u borbama, pa ako i jesu, gdje je sud zakon, država, moral "pobjednika". Plašim se da će poslije svega ovoga nastati ustroj ubojica, lopova, karijerista, kompleksaša, "zaslužnika rata" i svih inih koji će nam toliko zagorčati inače gorak život "u oslobođenju"!...

Modran, 31. svibnja 1992.

Idu dani s mukom izbrojani! Idu dani ratni i to dosta brzo iako su teški i kada ih promatraš pojedinačno tek tada vidiš kako je užasno ovo stanje i kako smo sebrzo privikli na ovaj užas!? Pisao sam zadnji puta u prošlu nedjelju, 24.05.1992. godine i danas opet pišem u svoje "Zapise iz života" koji sada u ovo ratno vrijeme imaju itekako važnu ulogu. Zamislite, otvorim ih tamo negdje oko 2.000. godine (ako se bude s pomoću Božijom živo) i čitam kako je protekao ovaj ratni svibanj 1992. godine i kako sam ga preživljavao. Da krenemo.

U prošlom tjednu bilo je i pucanja i mnoga rada. Dakle, to je ono što obilježava (uglavnom) ovo vrijeme otkako je počeo rat i ovdje u Modranu. S obzirom da svaki dan moram ići u zapovjedništvo kod Joze Matina i pisati izvješće o stanju na našem ratištu imam sve podatke o događanjima u našoj bojnoj i široj fronti. Fali mi još samo informacija o stanju i zbivanju u Derventi pa bi onda imao kompletan pregled događaja u našoj općini u ovo ratno doba.

Druga važna zaduženja su i poslovi matičara koji svaki dan postaju sve opsežniji. Rulja dolazi po razna dokumenta i ja ih izdajem ovdje u svojoj "radnoj sobi", tj. u srednjoj sobi stare kuće. Tako da svaki dan (gotovo) ponetko dođe i traži nekakav dokumenat za reguliranje raznih prava, iako je pravi rat ovdje, a i u Hrvatskoj još nije u cijelosti završen. Malko mi smeta to svakodnevno remećenje moga mira i rada drugih poslova, ali to je cijena rata koju (i ja) moram podnijeti.

...Što se tiče pucnjave i borbi u proteklom tjednu njih je bilo i to veoma mnogo. Naše snage (ovo pišem svaki dan u izvješću) su djelovale i svaki dan djeluju sve više po neprijatelju. Ovdje mislim prije svega na top T-12 koji sve češće udara po Srbima i nanosi im velike gubitke (barem prema dojavama)!? Uz to pokušaji da se ide među Srbe (koji su nažalost

katastrofalno završili),pomijeranje borbene linije prema Kljajićima i Brestovcima znak da smo i mi sada prava "vojska" iako tu ima još dosta čega što treba dotjerivati.

No da opišem najvažniji događaj(borbeni) u proteklom tjednu.Mislim da je to bilo u utorak kada su pripadnici naše bojne(nazvani"Intrevntni vod" što ti je nešto kao elitna jedinica) pokušali da se dočepaju prvih kuća od brda Bojića.Završilo se tako što su dvije granate iz minobacača pale među njih,od kojih je jedna pala ravno među grupu od sedam vojnika!Ishod je više nego jeziv,mada je moglo biti i još gore.! Poginuo je mali Vulin,a lakše su ranjeni njih šest od kojih je Martin Franjin najteže.Jedava mu je život spašen iako još sve nije prošlo kako treba.Ivica Brezicki je prošao sa težom ozljedom ruke,a ostali su lakše ranjeni.Opisao sam ovo detaljno da imam za uspomenu jednu(ustvari prvu) akciju koja je tako grozno završila po nas(njih).Rat je to i to pravi pravcati rat gdje se gine i ukapa tako "glatko" da se čak ne stigne niti oplakati čestito!

Zato bi bilo dobro da se shvati pouka iz ove akcije i sačeka kraj rata"mirno" koji će ionako doći"sam od sebe",tj.doći će kada velike snage budu "očistile"Kalenderovce i Podnovlje,a ne da mi sa ovo jada od vojske idemo u sigurnu smrt.

...No,valjda ćemo izdražati još i ovo dana dok konačne operacije za oslobođenje Kalenderovaca i Podnovlja oslobode nas ove stege koja traje već dva mjeseca.Nadam se da rat neće još dugo potrajati(barme ne u ovoj formi),jer nam je "svima preko glave" svega ovoga,a meni i tih zapovijedništava i naroda itd.koji me "razvlače"na sve strane zato što nisam u toj jebenoj uniformi koju svaka šuga danas nosi.A tek što se tiče"nove vlasti"i oko nje,tu će biti pravog meteža,no o tome u narednim pisanjima.

-nastavak

DOŠLA JE "SILNA " VOJSKA IZ HRVATSKE

**"ZAPELO JE U PODNOVLJU I KALENDEROVCIMA GDJE"ČUVENA" 108
BRIGADA HV NASTOJI "DUBOKO" ZAHVATITI U NEPRIJATELJSKI
TERITORIJ."**

**KADA PADNU OVA DVA "ZLOGLASNA UPORIŠTA" NEPRIJATELJA I RATU ĆE
OVDJE BITI KRAJ.**

NAJPRIJE JE PAO JOHOVAC U ČETNIČKE RUKE.

**CER JE PAO U SRIJEDU 17.06.U KASNIM SATIMA PO ONOJ JEZIVOJ KIŠI I
GRMLJAVINI,A ČEDE SU JURIŠALE TAKO ŽESTOKO KAO DA SU SULUDI.**

(Napomena: Zgloglasna uporišta Klenderovci i Podnovlje koje u svojim zapisima autor dnevnika pominje su srpska sela sto odsto,koja su na putu njihovih namjera za dalje napredovanje.Ova sela su se samo branila i ništa više,a iz ovog se vidi kome su bila trn u oku i šta je s njih trebalo uraditi.)

Modran,7.lipnja 1992.

...Nedjelja je i sati je oko pet poslije podne.Kišica pomalo rosi ionako vlažnu zemlju,a ratnici su se umorili nakon noćasnih i prošlotjednih aktivnosti.

To znači da je s ratom i gotovo!Nažalost ,on traje i pokazuje tendenciju da neće tako skoro završiti!Ja sam mislio da će glavnina sukoba prestati negdje oko 20.svibnja,a do 1 lipnja da će(čak) i autobusi voziti što znači da je rat praktički gotov!No,tu sam

podbacio. Ustvari, kako su krenule operacije oslobađanja Dervente, Liješća i drugih mjesta, držao sam (u skladu s tim tijekom) da će Kalenderovci i Podnovlje pasti do 10. ili 15. svibnja, a tada je rat (za nas ovdje) i praktički gotova stvar! Međutim, zapelo je na Podnovlju (jako utvrđenje i na Klenderovcima gdje čuvena 108. brigada HV nastoji "duboko" zahvatiti u neprijateljski teritorij kako više ne bi bilo artiljerijskih napada na Sl. Brod i Derventu. No, to ne ide tako glatko. Nekoliko puta pokušaji pješadijskog prodora su propali (bilo je dosta mrtvih i ranjenih boraca!) i sada se tu malko stalo. No, kad padnu ova dva "zloglasna" uporišta neprijatelja i ratu će (ovdje) biti kraj, barem ja tako mislim. A do tada nam ostaje da se čuvamo i pazimo na svoje glave unatoč činjenici da Čede pucaju većinom po liniji naših položaja i to raznim oružijima i u razna vremena i razne prilike.

Stav je u našem Zapovjedništvu gdje šljakam da neprijatelj "cvika" od naših napada, da se sprema na naše prodore i ukopava, sklanjaju ljude, stoku i materijalna sredstva, jer očito znaju da se situacija na ratištu mijenja. Više nisu oni "ti koji diktiraju", već su to sada snage HVO i koje iz dana u dan postaju sve jače i brojnije. Pomoć stiže sa svih strana, kako u ljudstvu, tako u materijalu i tehnici. Samo da ovo ne potraje još dugo...

Toliko. Do naredne nedjelje nadam se još boljoj situaciji i uzdam se u Boga brzom kraju ovoga!

(Napomena: Ispred ovih silnih snaga koje su došle iz Hrvatske bile su slabo naoružane srpski odredi i samostalne čete na odbrani svojih ognjišta, pored svojih kuća sa nešto artiljerijske i minobacačke podrške, a ne kao što pisac dnevnika prikazuje o nekoj velikoj sili. Te čete i odredi bili su jaki i uporni jer su branili svoje na svome od Podnovlja do Sočanice, Kalenderovaca i Trstenaca.)

Modran, 21. lipnja 1992.

...Zato sada pokušaj da se napravi presjek događaja od zadnjeg pisanja 7. lipnja 1992. godine.

Sutradan poslije 7. lipnja bio je drugi dan "Dova" (duhova), tj. 8. lipnja 1992. godine kad se tako žestoko zapucalo iz pravca Velike Sočanice i trajalo je cijeli dan. Taj dan je bio (do sada) najgori ratni dan od početka rata, od Vel. četvrtaka 16. 04. 1992. Počelo je negdje oko 9 sati ujutro tako žestokim artiljeriskim napadima i trajalo je sve do večernjih sati. Taj dan imali smo dosta žrtava. Šest mrtvih i sijaset ranjenih! Između ostalih poginuli su i Čaruga i Ivo Mijin, kao i Pero Krjanović i Ilija Domić i drugi. Ne daj Bože više takvih dana, iako i ove što slijede poslije njega nisu mnogo bolji od njega, ali on (ipak) nosi neslavan rekord.

Užasno je bilo to sve doživjeti. Sutradan sahrana mrtvih u jutarnjim satima (kao nikada ranije), pa smrt Dragulje, sahrana u jutro dok ne zapuca. No, nije se pucalo poslije toga dan-dva da bi se nastavilo sve do danas sa izmjeničnim intenzitetom. No, ono što se desilo nakon toga jezivog dana je (čak) i gore od njega samoga uzeto u globali. No, najprije kratko o tim danima.

...Najprije je pao Johovac u četničke ruke. Šutilo se o tome i nagađalo, da bi se nakon nekoliko dana definitivno potvrdilo da je Johovac neslavno pao u ruke četnika! Dragica i Pavle su zbrisali u Zagreb i tamo se nalaze i sada. Nastala je opšta panika i bježanija, ali se linija fronta obrane i dalje držala, valjda negdje dolinom rječice Foče i sve do Cera i nas, do Šesta. No, kako su dani prolazili (iako se činilo da je zavladao manje zatšje), kružile su glasine o padu i drugih jedinica i naselja lijevo od naše bojne. No, mi smo držali liniju svoje obrane čvrsto, iako se svaki dan osipala jedinica i vladalo je primijetno nezadovoljstvo zbog umora boraca. Bilo je dosta nervoze, psovke, natezanja i vidjelo se da tako dalje neće moći, ako se misli održati linija obrane.

Išlo je sve tako (ali je ipak išlo) do srijede 17. 06. kada je padala takva kiša da su se "nebesa otvorila". Taj dan pored tako žestoke vatre neprijatelja bio je zapamćen i po kiši. Voda je u Filipovčinom podrumu kuljala i bilo je strašno spavati tu uz takvu napetost i iščekivanje.

Vijest je došla najprije od Anice(odkuda samo njoj) da je Cer pao!U jutro,četvrtak 18.lipnja rano(oko 03) probudio nas je Ante Milin i saopćio strašnu vijest da su četnici zauzeli Cer!Presjeklo me je nešto i od tada nikako se ne mogu pomiriti sa činjenicom da se linija fronta tako drastično smanjila.Do tada sam mislio da četnici nikada neće moći doći bliže od naših ili drugih rovova.Ali desilo se to.Cer je pao u srijedu 17.06. u kasnim satima po onoj jezivoj kiši i grmljavini,a Čede su jurišale tako žestoko kao da su suludi!

Sutradan sam doznao da je Foča,kao i Johovac zajedno sa Mišincima pala i da se linija fronta naše obrane pomijera drastično od Šesta do Putarrovica.Taj dan ostaće mi u sjećanju po mnogim događajima.Prvo,došla je "silna" vojska iz Hrvatske(u zadnji čas),zatim po dramatičnim događajima kod Ive Šeste i bitci za opkoljene naše borce u tim rovovima koji su tada zauvijek napušteni!Vojska je hodala po cesti,Mišinčari se kurčili za svoje obaranje dva aviona i rušenje tri tenka i nisu ni prstom mrdnuli da nam pomognu,a pridošla vojska se našla u vatri četnika odmah čim su stigli tako da se nisu mogli snaći.Bilo je tako konfuzno da se naš"bojnik" naprosto izgubio u svemu tome.

Dalje sam doznao i još porazniju činjenicu da su Srbi zauzeli i Ritešić,pa Komaricu,a danas su i u Brezicima i da su od Plehana tri kilometra!!!Zaista ovome se nikada nisam nadao.Ja u ovome prokletom ratu stalno griješim.Nadam se da neće biti ovo ili da će biti ono,a ispadne sve suprotno.Sada stvari stoje ovako:"Četnici su svuda oko nas" i nova linja obrane ide od Marka Kajina preko Putarevice i Gradine do negdje na novi put iz"12 km".Uglavnom naši su do Brace Kajina,a sve dalje su četnici.Kažu da su ih vidjeli danas da peku"nešto veliko" na ražnju u Tunjestalima.Inače,dim se vidi svaki dan i jezivo je...

I šta sada?Kao prvo ja sam već umoran od svega ovoga.Svega mi je preko glave.Prognozirao sam da će rat najprije biti gotov do 15.-20.05.pa doo1.06.pa onda negdje oko 15.ili 20.lipnja.No,kako vidite od toga nema ništa.Samo dragi Bog zna kada će se ova ludnica završiti...

No uzdam se u dragog Boga da će ova vojska što je došla iz Hrvatske ubrzo ovo ludilo riješiti i učiniti(najzad) svemu tako željan kraj.?

KRAJ

Ovdje je nije kraj.Samo je pisac dnevnika morao sledećeg dana odmagliti jer su pripadnici srpske vojske koje su bile primorane da krenu u kontra ofanzivu ujutru ušle u Modran.Na stolu u kancelariji gdje je pisar 3.bojne pravio "izvješća" ostao je i dnevnik "Zapis iz života".Da li je zaboravio,ili nije imao vremena da ga pokupi ili je namjerno ostavio kako bi sebe na neki način opravdao bilo kad pred kako on to kaže Čedama,a kad je prigustilo onda su to Srbi.

Može se zaključiti da je zapise u dnevnik vodio krišom i u strahu od njegovih,pa je pobrkao činjenice,kad je u početku rekao ko je prvi udario,a onda poslije to poriče želeći da ipak oni pobijede i očiste prostore od Srba.Da samo napomenemo sela koje pominje da traba očistiti su 100 odsto Srpska(Kalenderovci,Podnovlje,Osinja,Vel.Sočanica).Nije jasno šta su oni trebali tražiti tamo,a kao nisu napadali.

U proboju koridora života ni velike snage HV iz Hrvatske nisu mogle zaustaviti srpske borce s područja Dervente uz pomoć krajiških jedinica.

Isto tako ovo je autentično svjedočenje o prisustvu Hrvatske vojske u Posavini.

Dolazak silne vojske nije pomogao, jer zlo koje su načinili u Brodu,Kostrešu,Derventi i drugim mjestima prema Srbima suviše je bilo veliko da bi Srbi čekali klanje, krenuli su da se brane i odbarnili se.